

СТ А Н О В И Щ Е

от

доц. д-р Руслан Асенов Попстефанов, дм,

Page | 1

Началник клиника „Ортопедия и травматология“ на МБАЛ „Св. Анна“ -
Варна

Относно: Дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор"
на д-р Светослав Лъчезаров Добрилов, редовен асистент към Катедра
„Ортопедия и травматология“ на Медицински Университет „Проф. Д-р
Параскев Стоянов“ - Варна

Съгласно протокол № 3/25.04.2018 г. от заседание на Факултетния съвет при Факултет „Медицина“ към МУ – Варна и със заповед № Р-109-215 / 02.05.2018 г. на Ректора на МУ – Варна съм избран за член на научното жури и със заповед № Р-109-274 / 22.05.2018 г. на Ректора на МУ – Варна съм определен да представя становище относно дисертационния труд на д-р Светослав Лъчезаров Добрилов на тема „ОСТЕОПЛАСТИЧНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ПРИ ПРЕДНА РАМЕННА НЕСТАБИЛНОСТ СЪС СЪПЪТСТВАЩА КОСТНА ЗАГУБА НА ГЛЕНОИДА“, за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, област висше образование 7., здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. медицина, по научна специалност „Ортопедия и Травматология”.

Представеният дисертационен труд се състои от 224 стандартни машинописни страници и е онагледен с 23 таблици и 33 фигури.

Изложението е структурирано в съответствие с изискванията на едно научно изследване, както следва:

- въведение и литературен обзор,
- материал и метод,
- резултати с клинична и рентгенологична оценка и
- дискусия – 34 страници,
- изводи и
- библиография.

1. Оценка на актуалността на темата.

Литературният обзор на проблемите при лечението на рецидивиращата раменна луксация и раменната нестабилност, най-често предна, информира за продължаващото търсене на терапевтично решение и за персистеращи трудности, неудачи, прогностична несигурност и контроверзия на препоръчваните лечебни методики. Препоръчваната и проучвана от автора терапевтична процедура, а именно техниката на д-р Michel Latarjet (позната още като Latarjet-Bristow техника) е позната още от 1954 г. и препоръчана за лечение на рецидивираща раменна луксация, причинена от костна загуба или фрактура на гленоида. Особена популярност тази реконструктивна раменна операция придобива след отчитане на драматично нарастване на броя на следоперативните неудачи (от 4 % на 67 %) след артроскопската репарация по Bankart, извършена, както се оказва, неиндицирано при пациенти с гленоидна костна загуба. Днес е общоприето, че техниката на Latarjet е реконструктивна процедура на избор при атлети от контактни спортове, пациенти с прогресиращ раменен лакситет, неуспешна предшестваща раменна реконструктивна операция или при наличие на сигнификантен костен дефицит на гленоида.

В този смисъл **темата на научния труд е дисертабилна и актуална** и представлява интерес за специалистите ортопеди-травматолози, още повече, че гленохумералната нестабилност е честа патология, засягаща предимно млади пациенти.

Представеният в дисертационния труд впечатляващ литературният обзор от 605 заглавия също доказва значимостта на избраната тема на дисертацията, чиято **цел** е да се проучат и анализират настоящите алгоритми за диагностика и оценка на костната загуба на гленоида при предната глено-хумерална нестабилност и възможностите на остеопластичните терапевтични методики за лечение на предната раменна нестабилност.

За постигане на поставената цел са формулирани и последователно изпълнени следните **задачи**:

- анализ на влиянието на костната загуба на гленоида върху стабилността на раменната става.
- определяне и прецизиране методика за оценка на травматичните промени и диагностичните алгоритми при предна глено-хумерална нестабилност.

- анализ на възможностите за остеопластичната реконструкция посредством коракоиден трансфер при костни дефекти причиняващи хронична раменна нестабилност.
- внедряване в клиничната практика на модифицирана оперативна техника за коракоиден трансфер при предна раменна нестабилност със съпътстваща костна загуба.
- анализ на собствените клинични резултати от използваната оперативна техника.

За изпълнението на поставените задачи е разработен **собствен диагностичен протокол** за клинична и образна диагностика, и измерване на степента на костна загуба на гленоида с цел предоперативен индивидуализиран анализ на раменната патология.

Приложена е **специфична модификация** („congruent arc”) на **хирургичната техника** за коракоиден трансфер по Latarjet при лечение на предна раменна нестабилност.

Извършен е **обективен компютър-томографски и клиничен анализ** на средносрочните резултати от използваната техника по авторитетни системи за рентгенографска и клинична оценка.

Клиничният материал на изследването обхваща 49 пациенти с рецидивираща раменна нестабилност, оперирани за период от 5 години (2012 – 2017 г.) и проследени клинично и рентгенологично на първия следоперативен месец; клинично на 3-ти постоперативен месец с отчитане на функционални сборове и при извършване на контролно КТ изследване, по различно време, не по-малко от 12 м. (средно 40.5 м).

Авторът е проучил и подробно изложил демографските характеристики на клиничния си материал и многофакторните пред- и следоперативни критерии за оценка на постигнатите терапевтични резултати.

Изборът на конкретна оперативна техника – коракоиден трансфер по Latarjet е аргументиран след детайлно проучване на резултатите от други техники по литературни данни.

Подчертани са важните оперативно-технически детайли на оперативния и рехабилитационния протокол, гарантиращи оптималния терапевтичен резултат.

Дисертантът периодично е презентирал собствените си проучвания в 6 научни съобщения по темата, при 5 от които е първи автор.

2. Оценка на резултатите.

Клиничните резултати са отчетени по утвърдени скали за оценка (Rowe и Western Ontario Shoulder Instability Index (WOSI) и др.) и включват позиционирането на коракоидния присадък, оценка на мускулната сила, обема на движение в рамената става, липса или наличие на постоперативно нестабилност. Page | 4

Извършен е и анализ на рентгенологичните КТ данни при контролните прегледи, както и на субективната оценка на следоперативната удовлетвореност на пациентите.

Постигнатите при проследяването на пациентите анатомични и функционални резултати са впечатляващи и доказват надеждността на прилаганата и препоръчвана от автора терапевтична методика при специфичните особености на проучвания пациентски контингент, а именно млади, активни индивиди с хронична предна раменна нестабилност в резултат на костен дефект на гленоида.

Статистическият анализ на данните посредством параметрични и непараметрични тестове доказва надеждността препоръчаният терапевтичен алгоритъм да се прилага рутинно при уточнените от автора индикации.

Макар и въз основа на средносрочно проследяване (1 – 2 години), изводите, след анализа на постигнатите терапевтични резултати, са надеждно аргументирани. От там еднозначно се налага правилността на избора на препоръчания терапевтичен алгоритъм и рехабилитационен протокол, посредством които са постигнати.

Авторът почтенно отбелязва, че поради относително краткия срок на проследяване не са отчетени, съобщаваните от други автори, рецидиви на нестабилността или други следоперативни усложнения като образни данни за дегенеративни изменения на раменната става, намален обем вътрешна ротация и сила, особено след тенотомия на *m. subscapularis*, вътрешноротаторна контрактура и дефицит във външната ротация.

Правилно е подчертана необходимостта от значително по-дълъг период на проследяване на пациентите за да се даде окончателна оценка за предимствата или недостатъците на препоръчваната терапевтична методика, което, надявам се, влиза в бъдещите научни планове на дисертанта.

3. Оценка на приносите.

Дисертационния труд е написан на добър език, стилово и редакционно добре оформен и добре илюстриран и постига формулираната от автора научна цел.

Page | 5

Научно-практическият принос на дисертанта се състои главно в извършения подробен анализ на клиничните резултати и изградените въз основа на това препоръки за адекватното терапевтично поведение при лечението хроничната предна раменна нестабилност в резултат на костен дефект на гленоида.

Държа да подчертая в тази връзка като **особено важни**:

- Дефиниране и повърждаване на значимостта на костната увреда на гленоида при предна раменна нестабилност.
- Акцентиране на взаимодействието на биполярните костни дефекти при предна раменна нестабилност.
- Актуализиране и въвеждане на клиничен и образен протокол за предоперативно определяне на степента на костна загуба при пациенти с предна раменна нестабилност.
- Популяризиране на модификацията на коракоиден трансфер при лечение на предна раменна нестабилност с дефект на гленоида.
- Детайлно образно и клинично проучване на резултатите от коракоидният трансфер при средносрочно проследяване.

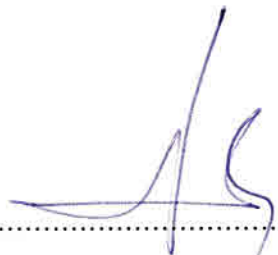
4. Критични забележки.

Не мога да направя съществени критични забележки към дисертационния труд, както по отношение на актуалността на темата, така и по отношение на структурата и съдържанието на разработката.

5. Заключение.

В качеството си на член на научното жури, като имам предвид актуалността на темата, значимостта на направените изводи и техния принос за научната и клинична практика, еднозначно декларирам, че на **д-р Светослав Лъчезаров Добрилов** трябва да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” по дисертационния му труд на тема “**ОСТЕОПЛАСТИЧНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ПРИ ПРЕДНА РАМЕННА НЕСТАБИЛНОСТ СЪС СЪПЪТСТВАЩА КОСТНА ЗАГУБА НА ГЛЕНОИДА**”.

Убеден съм, че членовете на научното жури също ще подкрепят положителния ми вот.

/доц. д-р Р. Попстефанов, дм/

25.07.2018

Варна